

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

889

WWW.UNILIB.RS

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четирь броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год 1 ф. а. вр

БРОЙ 42. У Новоме Саду, 14. Новембра 1859. ГОД. II

М И С Л И

О школи и учителяма.

(Продуженъ.)

V.

Прва школска наука.

Мени се ништа тако невешто и недотупавно не-
чини, као оно одма оногъ часа, чимъ су намъ деца у
школу ступила, окупити ихъ са онима глумима и њи-
ма сасвимъ странама и непознатимъ А. Б. В. Наместо
да децу изъ онога њиовогъ досадашњегъ слободногъ
живота сгодно, лако и неосетно у овај школски пре-
ведемо, да у њима волю к' науци и пажњу пробуди-
мо, изађемо одма оногъ часа са писменима пред њи,
које су за децу сасвимъ мртве и сувонарне ствари,
безъ икогга одношеня на њиовъ досадашњи животъ
и њиовъ мишљеня гледаня и рада кругъ, и које су по
њиове невеште очи јошъ и ситне и тешке ствари.

Заръ нигде ничега другогъ нема, чим би се шко-
ла по децу пријатне почети могла и ваљала, него са
то пусти и гужно А. Б. В? Я држимъ да е далеко у-
десније оно прво дана поучити децу, како ће у школу
смерно улазити, излазити, седати и устаети, како ће ле-
по и пристойно седити и руке и тело држати, шта е
лево и десно и остало разликовати, како ће таблицу и
пера чисто држати, како ихъ ватати и с њима чертити,
правити; я држимъ, да е далеко удесније, да учитель стр-

www.шљиву и зазорљиву децу, едно по едно љубавно осло-
вљавајући говору ослободи, да се у те прве дане с'
њима о стварма изъ најближе околине позабави; да ихъ
научи те ствари и тихъ делове гледати и именовати;
я би волио, кадъ би онъ децу на свршетку школе по
едну лепу и милу песмицу певати научио, и по едну
лешу приповедчицу имъ и два и триредъ приповедио,
пакъ и са овимъ милимъ душу оживљајућим и раство-
рајућимъ осећанѣмъ кући пуштао. Ја самъ уверенъ, да
би деца и њини родитељи одма првогъ дана сасвимъ
друго, далеко лепше и како по њи саме тако и по
учитеља далеко користније мнѣние о школи и учитељу
добили, и школу и учитеља далеко већма уважавали и
поштовали.

Ал — овај посао иште животниегъ учитеља, у-
читеља са искреномъ и својскомъ вољомъ и љубави
к' деци, народу, и свомъ званю; а ово е сасвим про-
тивно ономе окореломъ заклепаномъ педантном и шал-
бактерско глупавомъ и тунявомъ дремежу и спаваню.
Ал како ко ради, онако му и иде; то е тако, од кад
е света и века.

VI.

Школски пружъ

Млого е већ о томе препирке било, дал може
школа без прута и виргаза постојати. Читаве су књи-
ге о томъ писане. А ја држим да е на ово лако и од-
судно одговорити, ако само непођемо одма само с' том
намеромъ, у силу Бога основе тражити, да е прутъ
неужданъ, и да се безъ нѣга неможе обстати.

Ја одбацајући све ове и оваке говоре и основе
на страну, питамъ учитеља, недржили и он, да е она
школа међу школама најбоља, где се никадъ повода
ни узрока ненађе, телеснимъ каштигама децу кашти-

говати, я питамъ учителя, бил онъ волио, да га свет гледа, кадъ онъ децу бие, и како би се осећао онъ, кадъ би му башъ у онај махъ школски надзиратељ у школу ступио. Я далъ питамъ, можели онъ тогъ дана, кадъ се тако деце натукао и намучио, нѣгову школу, са мирномъ и спокойномъ душомъ и срцемъ затворити, и ниели му далеко милии онај данъ, кадъ онъ себи казати може: данасъ нисамъ прута требовао, нисам ни едно дете био ни мучио.

Имали и можели бити жалостниие и гадниие помисли кодъ учителя, него: кадъ дете кодъ куће од свои родителя бой извучи, може га и у школи.

Учителю! и у овомъ ће те призрению вера твоя спасти и чуда учинити. Имашъ ли ти тврду веру, да се могу деца и безъ прута и боя научити и воспитати, то буди уверенъ, да ће ти се вера твоя и испунити. Немашъ ли ти те вере, то ће ти довека школа мучилиште а не училиште, и ти ћешъ мучитель, а не учитель деце бити.

Данасъ су већ сви дотле дотерали, да се учасовима богомолъ и науке хриистианске прутъ сакрие и не износи. А я мислимъ, да су у школи све науке хриистианске, нити знамъ да кое антихристовске има, па што е могућно кодъ едне, то е и кодъ друге и треће, и кодъ свию могућно.

Тешко оному учителю, кои са боемъ и ѡбатинама малой деци науку у главу утеруе.

(Продужиће се.)

Недельна и свечана

Евангелня и Апостоли.

На вечерие Рождества Христова.*)

Евангелие одъ Луке гл. II. зачало 5.

Ко время оно: И҃зиде повелѣніе ѿ кесара Августа написати всю вселенню. У оно време: Изиде заповѣсть одъ кесара Августа, да се попише цео свѣтъ. (да се попишу жители великогъ римскогъ царства.).

Сіе написаніе первое бысть владѣицъ Сирию Киринію. Ово пописиванѣ прво было е, када Кириние владаше у Сирию.**

И идѣху вси написатиса кѣждо во своѣи грады. И иѣху сви уписатисе сваки у свой градъ. (свакии Іерильтянинѣ ишао е у главный градъ свога племена да се упише).

Взыде же и Іосифъ ѿ Галилеи изъ града Назарета ко Іудею ко градъ Давидовъ, иже нарицаетса Витлеемъ, зане быти емѣ ѿ дѣмѣ и отчестка Давідока. А поѣе и Іосифъ изъ Галилеи изъ града Назарета у Іудею у град Давидовъ, кои се зове Витлеемъ, ерѣ онѣ быше изъ дома и отчестка, — порекла, — Давидове.

Написатиса съ Марію шврѣченною емѣ женою съшею непраздною. Да се упише съ Маріомъ повѣреномъ нѣму женомъ, коя бѣше трудна.

Бысть же егда быша тамо исполнишася днѣ родити ей. А кадѣ они тамо быше, испуне се дани да она роди.

И роди сына своего первенца и повитѣ егда и положи егда въ яслехъ: зане не бѣ имѣ мѣста ко обителю. И роди сына свога првенца, и пови га, и метну га у ясле; ерѣ не быаше имѣ мѣста у гостионици.

*) У очи Божиѣ.

**) На мапи Палестине треба показати овом приликом положай Сирие према св. земли.

И пастыріе вѣхъ вз тойже странѣ, вдалше и стрелѣ-
ше стражъ ношню ѿ стадѣ своѣмъ. И пастири быяху у
той страни бдіюћи и чуваюћи стражу ношню код ста-
да свога.

И сѣ Ангелъ Гдѣнь стá вз нѣхъ и слава Гдѣна ѿсѣдѣ ихъ
и оубоашася страхомъ велиимъ. И гле Анѣео Господань
стаде межу нѣма и слава Господня обая ихъ, и убо-
яшесе великимъ страхомъ, — врло се уплашише. —

И рече имъ Ангелъ, не бойтеса: сѣ бо благовѣсткѣю
вамъ радость велию, ꙗже вѣдетъ всѣмъ людемъ. И рече
имъ Анѣео: не бойтесе! ерѣ ето навешѣуемъ вамъ ра-
дость велику, коя ѣе бити свима люда.

Иакъ родисѣ вамъ днесъ Спасъ, ꙗже естъ Христосъ
Гдѣ, во градѣ Давидовѣ. Ерѣ родіо се вама данас Спа-
ситель, кои е Христосъ†) Господь, у граду Давидо-
вомъ.**)

И сѣ вамъ знаменіе: ѿвращете младенецъ повѣтъ
лежащъ вз ѣслехъ И ето вамъ знака: наѣи ѣете дѣте
повито лежеѣе у яслама.

И вnezáпѣ бысть со Ангеломъ мнѣжество кѣи небѣ-
сныхъ хвалѣщихъ Бога и глаголющихъ. И наеданнут бы
са Анѣеломъ мноштво войника небесныхъ, кои хваля-
ху Бога и говораху.

Слава во кѣшнихъ Богѣ и на землі мѣръ, вз чело-
вѣцѣхъ благоколѣніе. Слава на висини Богу и на землі
миръ: межу людима добра воля!

И бысть іакъ ѿтидоша ѿ нѣхъ на небо Ангели, и че-
ловѣцы пастыріе рѣша дрѣгъ ко дрѣгѣ, прѣидемъ до Ви-
длеѣма, и вѣдимъ глагола сѣи вѣкшіи егѣже Гдѣ сказа
намъ. И када отидоше одъ нѣи на небо анѣели, и лю-
ди пастири рекоше еданъ другомъ. Хайдемо до Витлее-

*) Христосъ в рѣчь Грчка, значи помазаникъ, а Еврейско Мессія
значи то исто.

† Градомъ Давидовымъ зове се Витлемъ с' того што в одагге
быо царь Давидъ.

ма, и да видимо то, што се догодило, као што Господь каза нама.

И приѣдоша поспѣшесѧ ѿ ѿвѣрѣбша Маріамъ же и Іосифа и млáденецъ лежáщъ во ѱслехъ. И доѣше пожурившисѧ, и наѣше Марію и Іосифа и дѣте лежеѧ у яелама.

Видѣвше же сказа́ша ѿ глаго́лкѣ глаго́ланномъ ѿмъ ѿ отрочáти сѣмъ. А кадъ видише, казаше то, што имъ е речено за дѣте то.

И вси слы́шавшии диви́шасѧ ѿ глаго́ланныхъ ѿ пáстырей къ нѣмъ. И сви, кои чуше, дивишесѧ томе што имъ пастири говорише.

Маріамъ же соблюда́ше всѧ глаго́лы сѣѧ слагáючи къ сѣрдцы своѣмъ. А Марія чуваше све речи те слажу́щи у ердуцу евоме.

И возврати́шасѧ пáстырїе сла́вѣще ѿ хв́лаще Бога ѿ всѣхъ, ѿже слы́шаша и видѣша, ѿкоже глаго́лано бы́сть къ нѣмъ. И повратише се пастири славе́щи и хвале́щи Бога за све што чуше и видише, као што речено бы́ нѣма. —

Апостолъ къ Евреима гл. I. зач. 303.

Многочáстнѣ ѿ многооб́разнѣ дрѣвле Богъ глаго́лавый ѿтцѣмъ во прорѣцѣхъ, къ послѣдокъ днѣи сѣхъ глаго́ла нѣмъ къ сѣнкѣ, ѿго́же положи наслѣ́дника всѣмъ, ѿмъ же ѿ вѣки сотвори. Богъ, — кои е често и на различные начине нѣкада говорио отцевима преко пророка, — у послѣдакъ дана овыхъ говорио е нама преко Сына, когъ е поставію наслѣ́дника свему, коимъ е и въкове створио чрезъ когъ е и светъ створио.

Иже сѣи сѣ́лнїе сла́вы и ѿбразъ ѿпостáси ѿгѣ, носá же всѧческаѧ глаго́ломъ сѣлы своѣѧ, собѣю ѿчищѣнїе сотвори́вкъ грѣхѣвкъ нѣшихъ, сѣде ѿдеснѣю престѣла величествіѧ на высѣкихъ. Кои буду́щи сѣяность славе и обличїе еуштности нѣгове, и носѣщи све речїю силе свѣ,

када е собомъ (самъ собомъ) очищенъ грѣхова нашихъ учиню, съде е' десне стране престола величества (Божіега) на висини.†)

Толикъ лучшій бывъ Ангелъвъ, ёликъ преславнѣе паче ихъ наслѣдствова има. Толико болши поста одъ Анѣла, у колико преславнѣе него они наслѣди име.

Комъ во рече когдѣ ѿ Ангелъ: Сынъ мой ёси ты азъ днѣсъ родихъ тѣ, и паки: азъ бѣдѣ ёмъ во Отца, и той бѣдетъ мнѣ въ сына. Еръ коме рече кадъ одъ Анѣла (коме е одъ Анѣла рекао кадъ Богъ ово?): „Сынъ мой вси ты, я данасъ родихъ те?“ И опеть: „Я ху быти нѣму Отацъ, и онъ ће ми быти Сынъ.††)

Егда же паки вбодитъ первороднаго во вселеннѣю глаголетъ: и да поклонѣтса ёмъ вси Ангели Божіи. А опеть уведеши првороднаго у свѣтъ говори: „И нека му се поклоне сви анѣла Божіи.†††)

И ко Ангелъмъ оубо глаголетъ Творѣи Ангелы скою дѣхи и слѣги скою ѡгнь палѣщъ. И къ Анѣлима онъ говори: „Кои чини Анѣле свое духове и слуге свое пламень огнѣный.“††)

Къ Сынъ же: Престолъ твоѣ Боже въ вѣкъ вѣка: жезль прѣвости, жезль царствіа твоегѡ. Возлюбилъ ёси правдѣ, и возненавидѣлъ ёси безаконіе, сегѡ ради помѣза тѣ, Боже, Богъ твой ёлѣемъ радости паче причѣстникъ твоихъ „А к' сыну (ово рече Богъ). „Престолъ е твой Боже ва векъ века, скиптаръ правде е скиптаръ царства твоега. Ты любишь правду и невидишь безаконѣ; за то по-

†) т. е. кои е Богу Отцу равнѣ, кои снажною своіомъ рѣчію све носи, и када насъ е очистіо одъ грѣха, тада се вознесао и сео е' десна до Бога Отца.

††) Та два Изреченія казао е Богъ преко пророка у старомъ Завету. Оно прво имамо у Псалтиру. Кои зна гдѣ? Ено га у Псалму II. ст. 7.

†††) Отворите у Псалтиру псаломъ 96. ст. 7. па ѣте тамо наћи ове пророче речи.

††††) Ово чуєте на почетку свакога вечера, кои ми зна у псалтиру наћи? — пс. 103. ст. 4.

маза тебе Боже Богъ твой улѣмъ радости, веѣма него твоє другове.“†)

И паки: Вѣ началѣ ты Гдѣи зѣмлю ѡсновалъ єси, и дѣла рѣкѣ твоєю сѣтъ небеса. Та погѣбнѣтъ, ты же прѣвѣкѣши: и всѣ ѣкоже риза ѡбѣтшаютьъ и ѣко ѡдежда скѣиши ѣхъ и ѣзмѣнѣтса: Ты же тѣйже єси, и лѣта твоѣ не ѡскѣдѣютьъ. И опетъ: У почетку ти Госноде землю основао си, и дѣла руку твоихъ су небеса. Та ѣе проѣи, а ты оставшъ, и сва ѣе као хальна остарити, и као одеѣу савиѣшъ ихъ и измѣниѣ се, а ты си тай истый, и твоихъ година не ѣе нестати.††)

Библична исторія новаго завета

за потребу дечице школке.

§. 3. О дѣтвѣштвоу Исусовомъ.

(Продуженъ.)

О дѣтвѣштвоу Исусовомъ познато намъ є само ово. Родителѣи нѣгови иѣаху сваке године у Јерусалимъ о празнику пасхе. И кадъ му би 12 година, доѣоше они сѣ нѣимъ у Јерусалимъ по обичаю празника. И кадъ они тамо прописане дане проведоше и дома се враше, а дете Исусъ оста у Јерусалиму. Родителѣи за то не знадоше, него мислеѣи да є онъ сѣ друштвом отидоше дан хода, и стадоше га тражити по родбѣни и по знанцима. Но не нашавши га тамо вратише се у Јерусалимъ да га траже.

После три дана наѣоше га у цркви, где седи меѣу учительима, слушаюѣи ихъ и питаюѣи. Сви коѣи га слушаху, дивляху се нѣговомъ разуму и одговорима. Видевши га родителѣи зачудише се, и мати нѣ-

†) Тражите ове пророчке речи у псалтиру вашемъ кодъ куѣе на ми после подне кажите гдѣ су. — Пс. 44. ст. 7. 8.

††) И ово су рѣчи, коє є Богъ преко цара Давида рекао. Тражите ихъ у Псалтиру. — Ено ихъ у Псалму 101; ст. 26. —

УН
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

гова рече му: „Сине, шта учини нама тако? ешто о-
тацъ твой и я са страхомъ шражисмо ше.“ А онъ
имъ на то рече: „Зашто сше ме шражили? заръ не
знаше да мени валя биши у оноу што є оца мога.“
Али света Мария и Јосифъ ове речи не разумеше.

На то Исусъ пође съ нѣма и дође у Назаретъ,
и беше имъ у свему послушанъ. Као што є онъ те-
ломъ растао, тако є и духомъ ячао, напредуюћи у
премудрости и у милости кодъ Бога и кодъ люди.

§. 4. О крштеню Исусовомъ.

Кадъ Јованъ, синъ захаринъ, постане човекъ, он-
да му дође у пустини где живляше одъ Бога запо-
вестъ, да изиђе у народъ израильски. И онъ дође у
околину јорданску проповедајући людма, да се царство
божие приближило, па да за то треба сваки да се по-
кає и крети.

Многи изъ Јерусалима и све юдейске землѣ изла-
жаху къ нѣму да га виде и да га чую; и онъ крш-
ћаваше у Јерусалиму све оне који се истинито каяху
и грехе свое исповедаху. Многи мишляху да є онъ
обећани Месия, али имъ онъ на то говораше: „Я васъ
кршшавамъ водомъ; али онай што за мноу иде ячи
є одъ мене; я ни самъ достоянъ нѣму обуће одреш-
ши; онъ ќе васъ кршиши духомъ и огнѣмъ.“

У то време бияше Исусу настала тридесета го-
дина. И онъ дође изъ Галилее на Јорданъ къ Јовану
да се крети. А Јованъ браняше му говорѣћи: „Ти шре-
ба мене да кршиши, а ти ли долазиши къ мени?“
А Исусъ му на то одговори: „Остави садъ, ерѣ ши-
ко намъ шреба испуниши сваку правду.“ На то га Јо-
ванъ крети. И кадъ Исусъ изиђе изъ воде, а то ви-
ше нѣга отворише се небеса, и Духъ божии као го-
лубъ сиђе на нѣга, и зачу се гласъ съ неба говорѣћи:
„Ово є синъ мой премили који є по мојой вољи.“

После крштена провео е Исусъ 40 дана у пусти-
њи у самоћи, приправляюћи се постомъ и молитвомъ
за велико и трудно дело спасеня людскогъ. Но пре
него што е Исусъ започео приповедати свето еванђе-
лие, изабере онъ изъ своихъ ученика дванаесторицу,
кое *Апостолима* назове, и коихъ су имена ова: Пе-
таръ и Андрия, Иаковъ и Јованъ Филипъ и Вартоло-
миѣ, Матия и Тома, Иаковъ, алфеовъ и Симонъ Зилотъ,
Иуда яковлѣвъ и Иуда искариотски.

(Продужиће се.)

Стефанъ Неманя I. Србскій великій жупанъ.

(Изъ књиге „Образи изъ обште историче“ одъ дра Ник. Крстића.)

(Продуженъ.)

Одъ ово доба Срби почеше заузимати на истоку
Европе знатнии положай, кои њимъ одавна припадше,
но кои не знајаху употребити на свою користь. Срби рас-
цепљени на многе области, неимаюћи вр'овне свое гла-
ве мораху слушати и покоравати се садъ одной садъ
другой суседной држави; па и оне области, кое су за-
држале и сачувале неку самосталность, бяху пове-
незнатне у свету; жители њини одликоваху се еди-
нимъ юнаштвома, коимъ нападаху свое суседе, и ко-
имъ се браняху одъ туђи нападања. Неманя е поло-
жио тврде основе, на којима се могао развити снаж-
ный државный животъ.

Неманя е особитый свой позоръ обратио и на
разпространѣнѣ православно верѣ. Одступивши одъ
манихейске вѣреси, кадъ га крести православный архи-
ерей, свомъ силома настане, да буде вреданъ синъ
свете матере цркве. Осимъ што е подигао многе
цркве; старао се, да и сами његови државляни бу-
ду верни, и постоянни синови православно цркве; па
за то, кадъ му се едномъ кѣи некога србскога вел-
може тужила, да е њинъ мужъ еретикъ, а да она то

не знала, кадъ се за нѣга удала; па да она не може съ тимъ безбожницима да живи, те за то га и моли, да крстомъ порази непријатељъ цркви, Неманя ову тужительку изведе предъ сакупљѣну господу свештеничкогъ и мирскогъ чина, укори гдно властеле, кои су ту были, а кои су се придржавали ереске науке, ереске књиге спали, сво иманѣ еретицима одузме, па раздели сиротинѣи, црквама, и манастирима, и строго забрани да нико ни имена овы еретика не спомене.

Неманѣи е было скоро 46 година, кадъ е 1158 постао великѣй жупанѣ, и почео управљати сръбскомъ државомъ. Нѣгова еретна влада траяше пуни 37 година. Неманя е было дакле врло старѣ; и у свомъ животу за 87 година дочекао е многе лепе радости. Држава му быяше велика, снажна, и утврѣена противу спољашнѣи и унутрашнѣи непријатеља; сръбскѣй народъ быяше задовољанъ и славно познатъ суседима и странѣимъ народима; а осимъ тога имао е Неманя три красна сина: Стефана, Вука, и Растка, на кое е погледао; кое е брижљиво самъ воспитао, одъ кои е у својој дубокој старости дочекао леуу радость; на кое е съ поузданѣмъ могао оставити свој народъ не давно ослобоѣенѣй туѣгеа господарства; одъ кои се могаше надати, да ће чувати и хранити собомъ установљѣну младу државу, да свое жиле дублѣ пусти, да се осили, и ояча.

Наймлаѣѣи синъ родѣо се Неманѣи 1169; нѣму е было име Растко. Онъ се од свое старѣе браѣе одликовао особитомъ побожношѣу; нѣму, јошъ као незреломъ младиѣу найвеѣа е утеха была: читати свето писмо; леѣъ узрастъ, красота тела, доброта душе, и кротость нарави была су поедина изредна добра, коима е Богъ богато обдарѣо младога Растка. 1286 године доѣу изъ Св. Горе неки калуѣери къ Неманѣи, чи е гласъ и до саме светогорске самоѣе допрѣо,

Растку е было тада 17 година. Радознали младићъ разговарао се са светимъ старцима светогорскимъ о разнимъ предметима, па и о побожности, и тада младићъ Растко науми оставити домъ свога оца, и све радости, кое е могао уживати у домаћемъ животу владаочевъ синъ, па тражити задовољства, и утехе свомъ младомъ ерцу у святой самоћи атонски гора. Што е намислио, то е и учинио. Отишао е у свету Гору, и отудъ га никако немогаше повратити люди, кое е отаць шило, да га доведу кући: младићъ Растко, сребрний, златомъ искићеный оклопъ замени црномъ каљућерекомъ ризомъ; калпакъ и челенке камилавкомъ; бойно копљъ, и мачъ црнимъ брояницама; и назове се Сава. Неманъ е тада было преко 70 година. Онъ е осећао у себи јошъ доста снаге, да својомъ великомъ и распространѣномъ државомъ влада, а мислио е, да е башъ и нужно, да се не оставља свое младе државе донде, докъ годъ га не оставе силе, еръ што е онъ дуже државомъ владао, то е она све яча и яча постаяла.

На неколико година доцнѣ почне Неманя нешто слабити. Пъму е было преко 80 година, синови су му были одрастни люди, онъ е већъ пуни 37 година ербекимъ народомъ владао. Зажели покоя. Примеръ побожногъ нѣговогъ сина Растка лебдио му е предъ очима као некій узоръ, па за то и онъ сакупи око себе свое црквене и светске великаше, позове у саборъ оба своя сина, седе на престо, па овако поче говорити: „Светители, и ви остала любазна моя браћо! Знайте да самъ јошъ као младъ тежио за тимъ, да будемъ слуга Господа, па ми Господъ досадъ то не дозволи. Но ево дошло е време, да се по милости божијой испуне давнашнѣ мое желѣ. Државу мою остављамъ сину, кои остае међъ вама на моме престоу. Нека га Богъ благослови, да съ вама благословено

 влада!“ На то сиђе съ престола, и преда га са сво-
 имъ благословомъ свомъ старіемъ сину Стефану; а
 млађемъ сину Вуку одреди србску областъ Зету; да
 тамо буде великій князь, али да буде послушанъ свомъ
 старіемъ брату. Обоици овако говораше: „Децо! не
 забравляйте мои закона, и на срцу носите мое речи.
 Тако ћете имати дуга живота и ви, и ваша држава.
 Делите милостинѣ, и храните веру; обе напишите на
 свомъ срцу, на ћете бити сретни. Не мислите ништа
 зло ни предъ Богомъ, ни предъ людма, уздайте се
 свимъ срцемъ у Бога, а не величайте се своіомъ му-
 дрошћу. Што годъ радите, радите право нити икада
 сврћите съ правога пута. Тражите мудрость, она но-
 си у десници дугъ животъ, а у левици богатство и
 славу; изъ нѣни уста излази правда, на езику іой е
 законъ и милость; нѣни путови есу путови добри, нѣ
 придржавајући се долази се миру.“ После іймъ е за-
 поведіо: „Любите братъ брата, не имаюћи међу со-
 бомъ никакве злобе. Овомъ старіемъ, посађеномъ на
 престо одъ Бога и одъ мене, ти млађій буди послу-
 шанъ; а ти старіи, владаюћи земљомъ, не вређай сво-
 га брата, но поштуј га; еръ ко не люби свога брата,
 не люби Бога. Ако ме послушате, сеяћете на земљи
 блага, не послушате л' ме, погинућете одъ оружја.
 Миръ нека буде съ вама синови мои! и духъ божій
 нека почива на вами; нека васъ укрепљава и брани
 одъ свакогъ непријателя, кои се види, и кои се не ви-
 ди, и нека васъ наставля на путъ миранъ. Миръ не-
 ка буде съ вама мои властели и бољари! и съ вама
 млађи! кое самъ узъ себе одгоио, одъ како васъ е
 мати родила. Миръ нека буде съ вама свима словес-
 но стадо христово! кое ми е Богомъ дано, и кое самъ
 неповређено сахраніо полагајући као добаръ пастиръ
 свою душу за васъ. Молимъ васъ, моя любазна децо!
 богати и убоги, стари и млади! чувайте мою науку,

вашега оца! бойте се Бога, поштујте цара, подижите цркве, и молите се у њима: слушајте епископе, одаите частъ свештеницима, будите смерни предъ калуђерима, да се моле Богу за васъ; храните између себе правду и љубавъ, не заборављајте делити милостивъ; па ће бити съ вама и на вама благодать Господа нашега Исуса Христа, и љубавъ Бога и оца. "Сви, кои су били скупљни око Неманъ, плакаху као мала деца, сви су били силно тронути, сви су били жалостни, што се растављаю одъ свога владооца, и одъ свога и народногъ оца; сви су осећали, да у Неманъи губе: свога господина, учителя, оца, пастира, добротвора и покровителя. Неманя после ове беседе рече епископу Калинику: „Приступи, и учини, шта те молимъ!“ те се тако постриже за калуђера. Тада се и нѣгова љуба Ана одрече света, и постане калуђерицомъ. Онъ е добио у калуђерству име: Симеонъ; а љуба му се назвала: Анастасія Све то догодило се на данъ благовештенія, 25. марта 1195 год. Неманъи е тада било 82. године.

(Продужиће се.)

П а р а м и т и е

(Продуженъ.)

II.

Свешлосць и љубавъ.

У почетку е било све путо и празно, ладна морска бездна. Стихие сви ствари стаяше измешане међу собомъ. Садъ сађе живота духъ са устне вечнога; разбише се окови леда, и као легућегъ голуба потре-се се топло крыло рађаня майке.

У мрачној дубљини стаде се све мицати отимајући се к' рођеню. Ту сину прворођена кћи вечнога,

блага свезаражуюћа и сверазвеселуюћа светлостъ.

Красна светлостъ саединѣна са миломъ майкомъ любви, која се изнадъ вода ношаше, дигну се прво у висине, и разастреше тамо златно ютренѣ небо; затимъ се спустише доле у дубљине, и пробудише сав животъ у њима; они изведоше и узвисише земљу из воде олтаръ вечное, и посуше е мириадама вечитоподмлађуюћегъ се цвећа; животъ даше најситниему прау.

А кадъ мора и дубљине, земљу и ваздухъ животомъ испунише, онда тио светуюћи се едан другой рекоше: садъ и човека да изведемо, нашъ ликъ, и подобие онога, кои небо и земљу створи. Тогъ часа сиђе животъ у прахъ, а ту сину човека божествен лик; любовь изабра њгово срце за свой најмили станъ.

Превечни отацъ виде, и виде да е све добро, ер све испунише и све обасяше њгове обе најмилие ћери, свеоживлюјућа светлостъ и сведржећа любовь.

Што тако незадовольно погледашъ на овај свет замишљѣни мудраче; хаосъ е у редъ стављѣнъ, стави се само и ти. У вечномъ животу е само радованъ човечие, а у светлости и любви блаженство творца.

(Продужиће се.)

Богъ брани слабе, а казни злочинце и неваљалце.

Близу вароши Диена у Француской има манастир еданъ, и у томе изнадъ црквенихъ врата изрезано е вукъ, ягнѣ и кочиѣ. Ова резбина учинѣна е по преданию овимъ поводомъ.

Еданпутъ пуге у ограду црквену ягнѣ да тамо пасе. По свой прилици боећи се, да ће неискусно ягнѣ и тамо тумарити, где неби требало, вежу га калуѣри за уже, а уже опеть за кочиѣ, кои е био у

www.земљи. Ово ние било најзгодније по ягнѣ, али се баш збогъ тога спасе одъ велике опасности.

Дође одъ некуда вукъ и навали на сирото ягнѣ-шце; у своје великомъ страху истргне ягнѣ кочићъ, па стане съ ужетомъ и са кочићемъ бегати. Вукъ се натурно за њимъ, а оно у невољи ускочи у цркву, те наоколо по њој опетъ дође на врата. Како е тр-чало, загне кочићъ за врата, па ихъ повуче за со-бомъ и тако остане вукъ у цркви, а сирото ягнѣ, кое се опетъ на пољу одъ ужета никудъ ние могло ма-кнути, стане бляети у славу свое победе или можда и изъ страха. Дотрче, ослободе ягнѣ, а майсторъ уа плати кожомъ, што е осим звона ушао у цркву.

Селяни тамошњи хтедоше резбиномъ овековечи-ти ово чудо, а отуда оно изнадъ манастирских врата као доказъ, да Богъ брани слаба, помаже му у труду, казни неваљалца и погубљава зликовца.

Еданъ рачунски задатакъ.

Една пилярица донесе 30. комада живине на про-даю, гусака, патака и пилића. Гуске е продавала по 6 фор. пар, патке по 3 фор. а пилиће по 1 форинту. Кад е све продала, имала е управо онолико фор. ко-лико е комада живине продала; колико е дакле имала гусака, колико патака, а колико кокошию?